

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quæ sint actiones propriæ vitæ actiuæ. Cap. xxiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Quae sint actiones propriae vitae actiuae.

CAPVT XXIII.

ICVTI volentibus in aliquam vrbe proficisci, nec tamen viam scientibus, quo progrediendum sit, statim cura est de via scientes interrogare, vt ea cognita, sine errore, ac periculo ad locum destinatum, breui cursu perueniant: ita, qui in vita actiua positi cupiunt ad praedictum finem laud praestantissimum peruenire, debent vias ad istum finem tendentes, ingenti desiderio mentis inquirere, ne alienam viam carpentes, propriamque deserentes, post multum laborem, longe se a fine concupito reperiant. Viae autem istae actiones propriae vitae actiuae sunt, per quas ambulantes, ad praedictum virtutis, ac rectitudinis scopum accedunt. Has actiones in duas classes Bonauentura distinguit.

Bonauent. lib. med. tatio. c. 45.

Actiuae vitae (inquit) duae sunt partes: Prima pars, qua quis se exercet ad suam principaliter vtilitatem, corrigendo se, emendando a vitiis, & informando virtutibus. Et idem secundario fit, ad vtilitatem etiam proximi per opera iustitiae, & obsequia pietatis, & charitatis: Secunda pars eius est, quomodo quis principaliter suum exercitium confert in vtilitatem proximi, quamuis ad suum etiam maius meritum, vt alios regendo, docendo, & adiuuando in animarum salutem, vt faciunt praelati, & praedicatores, & huiusmodi. Optima est istarum actionum diuisio. Sed nos maioris claritatis gratia, vniuersa vitae actiuae opera, ad tria genera reuocamus. Quorum primum ea opera complectitur, quae ad propriam emendationem, ac perfectionem pertinent. Secundum ea, quae non sine merito nostro ad animarum conuersionem, & proximorum gubernationem spectant. Tertium illa, quae cum proprio etiam profectu, ad necessitates, aut vsus temporales nostri, aut aliorum diriguntur. De quibus est sigillatim dicendum.

Eze. 18. 30.

Primum genus operum, quod ad propriam emendationem confert, in quatuor est actionum classes distribuendum. Prima illas actiones continet, quibus praeterita peccata deslemus, iniquitates in saeculo patratas detestamur, & flagris, ciliciis, ieiuniis, humilationibus, vigiliis, aliisque similibus laboribus ea in nobis ipsis castigamus, carnemque tantorum malorum fontem affligimus. Ad quas salubres actiones, & iniquitatum medicamina Dominus nos per Ezechielem inuitat, dicens: Conuertimini, & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Proiicite a vobis omnes preuaricationes vestras, in quibus preuaricati estis, & facite vobis cor nouum, & spiritum nouum. Conuersio enim in peccatorum detestatione, in lacrymis, fletibus, & gemitibus: & assumptio poenitentiae, in corporis afflictionibus, doloribusque causa iniquitatum illatis, consistit. Eadem peccati medicinas Bernardus, hac oratione declarat. Tu seminasti tibi ad iustitiam, si ex vera noticia tui enigilasti timere Deum, te ipsum humiliasti, fudisti lacrymas, eleemosynas profudisti, ceterisque pietatis actionibus mancipasti. Si ieiuniis & vigiliis afflixisti corpus; si peccatus tuncionibus, caelum clamoribus fatigasti. Hoc siquidem seminare est ad iustitiam. Semina sunt, bona opera, bona studia; semina sunt lacrymae. Ibant enim, & flebant, mitentes semina sua. His verbis, dulcissimus pater nos ad fletum, & lacrymarum amaritudinem prouocat, quibus diuinae consolationis dulcedo con-

Bern. ser. 37. in ead.

Psal. 125. 6.

quiritur. Secunda illa opera comprehendit, quorum praesidio, vitia vniuersa profligamus, & hostes illos immanes sanctitatis, superbiam, inanem gloriam, iactantiam, loquacitatem, pigritiam, impudicitiam, proteruiam, & alia id genus monstra, deicimus. Quorum victoriam, Deus nobis non nostra virtute, sed sua gratia, pugnantibus, per Isaiam pollicetur. Ego (inquit) ante te ibo, & gloriosos terras humiliabo, portas areas conteram, & veteres ferreos confringam, & dabo tibi thesauros absconditos, & arcana secretorum. Quo loco, per gloriosos terras, saeuissimas cordis nostri passiones, per portas, ignorantiam, per veteres, vitia nos a vera scientia, & cognitione excludentia, Cassianus intelligit. Et iure optimo vitia nomine vectum, & repagulorum appellat, quae ingressum ad Dei contemperationem, impediunt. Vnde Isidorus optime: Quicumque adhuc temporale gloriae, aut carnalem affectat concupiscentiam a contemperatione prohibetur, vt positus in actuali vitae operatione purgetur. In illa enim prius per exercitium boni operis cuncta exhaurienda sunt vitia, vt in illa iam pura mentis acie ad contemplandum Deum, quisque pertranseat. Pugna ergo, qua vitia prosternimus, non solum actiuae opus est vitae, sed etiam ad caelestium contemperationem, ianuam aperit, & obstacula diuinae lucis excludit. Tertia classis, illas actiones amplectitur, quae sensus cohibet, tam externos, vt visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum: quam internos: cogitationem, praecipue, & memoriam, ne in vana & curiosa perfluant: & omnes passiones animae, praesertim, amorem nimium personarum, desideria rerum temporalium, tristitiam ex aduersis successibus, & iram atque indignationem, mortificant. Cum enim vita actiua praeparat animam ad vitam contemplatiuam, quia Deus intellectu & affectu possidetur; necessarium est, vt mundo renunciet, ac inordinatis sensum, passionumque motibus, quibus mundo coniungimur, vt Deum aliquando tenere valeat. Sapienter enim dixit Prosper. Qui vult Deum possidere, renunciet mundo, vt sit illi Deus beata possessio. Nec renunciet mundo is, quem terrene possessionis adhuc delectat ambitio, quia quamdiu sua non relinquit, mundo, cuius bona retinet, seruit. Et vtique non potest mundo seruire simul, & Deo.

Isai. 45. 2.

Cassi. lib. 4. de spiritali gastrimog. c. 2. Isidor. lib. de summo bono. c. 15.

Prosper. 2. de vita contem. c. 16.

Ac si propterea voluit Deus cultores suos omnibus renunciare, propter quae diligitur mundus, vt exclusa cupiditate mundi, diuina in eis charitas possit augeri, vel perfici. Ne autem putes te mundo renunciasse, quia diuitis te exuisti, si aut amores, & desideria harum, & aliarum rerum temporalium retines, & cum illis cogitatione, & sensibus ludis. Renunciatio enim, non tam in illa externa abiectione, quam in ista interiori abnegatione consistit. Quarta classis, eorum operum est ad morales virtutes pertinentium, quibus affectus moderamur, vt sunt opera humilitatis, silentij, modestiae, paupertatis, castitatis, & obedienciae, abstinentiae, sobrietatis, ac mansuetudinis, & alia huiusmodi, quae animam pacant, atque tranquilliant. Hic enim ratio Beati Thomae non incongrue procedit, cum actiuae vitae scopus sit bonum opus, ad eam omnem carum spectare moralium virtutum, quae bonam opus efficiunt, & ad debitam sibi perfectionem ducunt. Quamuis autem virtutes istae agmina vitiorum extinguant, & passionibus imperent, non sine causa ab illis in hac enumeratione segregatae sunt, quonia aliud est virtutibus vitia delere, & passiones frenare, quod ad praedicta genera actionum pertinet, aliud vero vitiis extinctis, & passionibus cohibitis, non iam ad mortificationem

D. Tb. 2. 2. q. 181. ar. 1.

Richard. in Psalm 95.

tificationem, sed ad meritum promptè, & alacriter, suos actus elicere. Omnes actiones huius generis Richardus Victorinus sub typo Moſis in corde noſtrè reſurgentiſ ſubtiliter deſcribit. Si videris (inquit) aliquem de ſæculo nuper venientem, tota die circa hoc intentum, in hoc omni hora occupatum, quid pro præteritiſ delictiſ ſatiſfaciat, quomodo de futuris ſe cautum cuſtodiat: quid, quo ordine gerendum, quantum, vel quando cuiſlibet rei inſiſtendum; ſcias Moſem in eiſ, qui eiſmodi eſt, corde ſurrexiſſe; & quaſi novam quamdam quodammodo legem condere. Nato namque Moſe, & ad alto iam, mores componit, iam vitam diſponit. Cogitat quemadmodum vultum moderari oporteat, quomodo diſciplinatè habitum, geſtùmque componat, dicat quid comedendum, quantum vigilandũ, qualiter reſiſtat iræ, quomodo cõradicat gula, quemadmodũ conculcet ſuperbiam, qua ratione extinguat luxuriam, quàm promptus eſſe debeat ad obediendum, quàm patiens ad ſuſtinendum: multa præterea alia, quæ meliùs faciendum, quã legendũ diſcimus, & arctiùs retinemus.] Quibus verbis omnes penè huius generis actiones ante oculos mentis noſtræ proponit, vt ex hiſ exterioribus, aut interioribus perfectionis initiis ad maiora, & ſublimiora noſtræ vitæ opera tranſeamus.

Secundum genus actionum huius vitæ multas actiones, & quidem præſtantioreſ, comprehendit. In quibus primò loco cõſtituitur ſcientia, non prout acquiritur, qua ratione vocatur diſciplina, & eſt contemplatiuorum propria: ſed quatenus à doctore per ſermonem, aut ſcriptionem proſciſcitur, quæ vocatur doctrina, & alioſ exterius erudiens ad praxim, actionemve reſertur. Quare Gregorius inter opera vitæ actiue conſtituit verba ſapientiæ neſcientem docere. Et Auguſtinus. In quantum hoc agitſ (ait) id eſt, verbum Dei, ſepoſitiſ familiaribus curiſ, auditſ, Maria ſimileſ eſtiſ, & faciliùſ voſ intenditiſ quod agit Maria, quàm ego, qui prærogo.] Deinde prudentia: non ſolũ, quia ea actiones noſtræ ordinamus, ſed quia luce tantæ virtutiſ adiuti, proximis noſtriſ conſilia præbemus, eorũque vitam, ac negotia dirigimus. Vnde Philoſophuſ, prudentiæ opera actiue ſcelicitati aſcripſit. Atque ad eod omneſ prudentiæ ſpecieſ & parteſ, eidem vitæ attribuendæ ſunt. Specieſ quidem eiſ numerantur; reſignatiua, qua Principes rei publicæ ſibi cõmiſſæ, concubilia iubent: Politica, qua ſubditi prudenter ſe gerunt in obediendo principibuſ: Oeconomica, qua paterfamiliaſ, eidemque ſubiectiſ bene ſe habent iuxta rationiſ, legiſque præſcriptũ: Et militariſ, cuiuſ præſiſio in republica hoſtium inſultuſ repelluntur. Parteſ verò prudentiæ adiunctæ ſunt, conſiliũ, iudiciũ, & ſententiã, quam Græci, gnomen vocat. Sed de hiſ longum eſſet, & præter rem noſtram diſputare. Præterea ad hanc partè vitæ actiue pertinet miſericordia, & pietas, quæ aſſiſctõſ recreat, diſcordes pacificat, vincitõſ iuuat, moribundõſ roborat, & alia huiuſmodi præſtat officia. Illa, inquam, quæ peccatõſ corrigit, ignorantẽſ erudit, dubitantibuſ, quod rectum eſt, conſulit, pro aliorũ ſalute Deum orat, maſtoſ conſolatur, iniuriãſ perſert, offenſamque remittit. In cuiuſ confirmatiõẽ Gregoriuſ: Vita actiua eſt, errantem corrigit, ad humilitatiſ viã ſuperbientem proximũ reuocare, inſirmantiſ curã gerere, quæ ſinguliſ quibuſque expediunt, diſpenſare; & commiſſiſ nobiſ, qualiter ſubſiſtere valeant, prouidere.] Rurſuſ. Charitaſ verbum Dei ſeminans, ſe ipſam ad tempuſ deſerens, & aliorũ curam ſuſcipiens: religio miſericordiæ admixta conſeſſioneſ peccatorũ excipiens, euchariſtiam bene diſpoſitiſ

A conferens, & alia ſacramenta ſubminiſtrãſ. Ad hæc, legalis iuſtitia, quæ ſubditõſ gubernat, congregatiõneſ regit, & communitateſ in officio continet. Nec non, & iuſtitia ſpecialiſ, tam quæ in commutatiõnibuſ, quàm quæ in diſtributionibuſ inuenitur, quæ particulareſ perſonæ inter ſeſe iuſ æqualitatẽque conſeruant. Ad extremum omneſ illæ functioneſ, ſub tribuſ à Dionyſio Arcopagita annumeratiſ, cõprehenſæ, quibuſ Deo conſecrati ſacerdoſ ad ſimilitudinẽ Angelorũ, populõſ ſibi commiſſoſ, purgant, illuminant, atque perſciant. Purgant, quia ab ignorantibuſ, neſcientiam, atque ignorantiam expellunt, illuminant, quia veritateſ ad ſalutẽ neceſſariaſ, manifeſtant: perſciant, cùm ad Deum omnium conditorẽ, ac vniuerſarũ creaturarũ ſinem animãſ fratrum reducant.

B Tertium demum genus in duaſ actionum claſſeſ licet diuidere. Prima complectitur opera miſericordiæ corporalia: qualia ſunt, paſcere eſurienteſ, potare ſitienteſ, operire nudõſ, captiuõſ redimere, ægrotoſ inuiſere, peregrinoſ hoſpitiũ recipere, & defunctorũ corpora tradere ſepulturæ. Ideo autem corporalia vocantur, quia ad corporalem fratrum neceſſitateſ ſubleuandã exercentur. Horum operũ exemplum. Ille quidem cùm de ſe ipſo teſtatur. Ab infantia mea creuit mecum miſeratio, & de vtero matris meæ egreſſa eſt mecum.] Et rurſuſ: Foriſ non manſit peregrinuſ, oſtium meum viatori patuit.] Et alio loco: Oculuſ fui cæco, & peſ claudõ: pater eram pauperũ, & cauſam, quam neſciebam, diligentiſſimè inueſtigabam. Conterebam molãſ iniqui, & de dentibuſ illiũſ auſerebam prædam.] Iſte verò: Nam quotidie pergebat per omnẽ cognationẽ ſuã, & conſolabatur eoſ, diuidebatque vnicuique prout poterat de facultatibuſ ſuiſ: Eſurienteſ aliebat, nudõſque veſtimenta præbebat, & mortuõſ, atque occiſõſ ſepulturam ſollicituſ exhibebat.] Quorum laborum merceſ in hac vita fuit, quòd eiũſ orationeſ exaudirentur. Quando orabaſ enim cum lacrymiſ (dixit ei Angeluſ, Raphaël) & ſepeliebaſ mortuõſ, ego obtuli orationẽ tuã Domino.]

C Magnum proſectò præmiũ in hac vita operibuſ miſericordiæ decretum, noſtraſ orationeſ à Domino exaudiri, & quod poſtulauerimõſ imperari. Iſta opera, ſanctuſ Auguſtinuſ vitæ actiue tribuit, in hunc modum ſcribent. Attendamus occupationeſ noſtraſ circa multa. Neceſſarium eſt miniſteriuſ corpora reſecturiſ. Quare hoc? Quia eſurit, quia ſicitur. Miſericordia miſeriſ neceſſaria eſt. Frangiſ panẽ eſurienti, quia inueniſti eſurientẽ. Tolle famẽ, cui frangiſ panẽ? Tolle peregrinationẽ, cui exhibeſ hoſpitalitateſ? Tolle nuditateſ, cui præparaſ veſteſ? Non ſit ægritudo, quem viſitaſ? Non ſit captiuitaſ, quem redimiſ? Nõ ſit rixa, quem concordãſ. Non ſit moſ, quem ſepeliſ. Et ad idẽ Bernarduſ. Actiua vita eſt, panẽ eſurienti dare, verbum ſapientiæ proximõſ docere, errantẽ corrigere, ad viã humilitatiſ ſuperbientẽ reducere, diſcordanteſ ad concordiam reuocare, inſirmõſ viſitare, mortuõſ ſepelire, captiuõſ, & in carcere poſitoſ redimere, quæ ſinguliſ quibuſque expediunt, diſpenſare, neceſſaria vnicuique prouidere.] Secũda claſſiſ laboreſ artium illiberalium continet quãſ in religionibuſ fratreſ miniſteriõſ temporalibuſ deputati, non lucri cauſa, ſed deſiderio humilitatiſ, affectuſ fraternæ charitatiſ, & impulſuſ diuini amoris exercent. Iſtæ arteſ ad ſeptenariũ numerũ reſeruntur, & ſic nominantur. Lanificiuſ, armatura, nauigatio, agricultura, venatio, medicina, atque

Dion. lib. Eccl. Hi. rar. c. 6.

Iob. 31. 18. Iob. 52.

Tob. 1. 19.

Tobia 12. 12.

Aug. ſer. 27. de verb. Domini.

Bern. in modo uenit ad ſermon. 53.

4. 2.

ſi. lib. le ſpir. di ga. mag.

ſor. lib. ſemma o. c. 15.

ſp. 2. vita ſem. c.

ſp. 2. 181.

Grego. hom. 14. in Exe. h. Aug. ſer. 27. de verb. Domini.

Ariſt. 10 Ethic. c. 8.

Grego. hom. 14. in Exe. h.

fabrilis.

Hugo lib.
1. excerp.
c. 14.

fabrilis. Ad hanc artem illiberalem, septem his partibus comprehensam (inquit Hugo) omnium rerum fabrica concurrere videtur. Ad hanc enim pertinent vniuersa, quae humanis necessitatibus inveniuntur grata, commoda, necessaria, & quaecumque sub praedictis septem speciebus eius comprehendi comprobantur.] Nec dubium esse potest, quin ista artium opera vitae actiuae annumerentur actionibus, siquidem in debitum finem ordinata, ac bonis circumstantiis effecta ab eo, qui non est expers gratiae Dei, non solum bona sunt, & rationi consona, sed etiam meritum aeternae felicitatis exposcunt: illa vero, quae tanti sunt pretij, non possunt a dignitate vitae spiritualis excludi. Et cum minime ad partem contemplaticam pertineant, reliquum est, ut partibus actricis sint opera, atque functiones. Nec praetermittenda est hoc loco erga nos, tum benignitas dulcis, tum admirabilis prouidentia Dei, quae in supra dictis elucet. Quia enim vita actiua maiorem partem sine vlla fere comparatione fidelium occupat, quorum multi parum, aut nihil de perfectione norunt, atque in arrepto instituto propriae voluntatis propensione reguntur: hanc magnam syluam bonorum operum, quam praediximus, hominibus obtulit, ut quisque iuxta propriam inclinationem haberet, in quo otiositatem vitaret, & recte, atque cum merito suae vitae annos insumeret. Et sicut conditor noster pro sustentanda naturali vita, tor cibos, ac tam varios, diuersisque palatis accommodatos, prouidit, ut qui vnum detrectat, alium sine nausea recipiat, ita pro recte ducenda vita mortali tantam multitudinem bonarum actionum obiecit, ut cuius propensio istis repugnat, aliis sibi congruentibus, & gratis insistat. Nullus ergo, praesertim religiosorum, aliquam executionem lucis otiositatis praetendat, quia non poterit se a reprehensione liberare, otiosus manens inter occasiones operandi, & aliquid agendi constitutus. Si non potes, o anima, semper orare, saltem aliquid exterius operare; in aliqua occupatione vtili tui statui accommodata, & tuae voluntati iucunda, labora. Collige nunc in annis vitae tibi concessis sanctorum laborum merita, quibus in perpetuum delesteris. Filij Noemi, Mahalon, & Chelion appellantur in Paralipom. viri mendacij, quia mortui sine filiis, nulum sui coniugij reliquerunt effectum: Et sic filij sanctae religionis, id est, pulchrae, merito reputantur viri mendaces, si otio, & socordiae dediti, non sui status operum signa relinquunt. Isti sunt securus, & incendens, qui principes fuerunt in Moab; nam securi iocis & vanis colloquiis insistant: & igne mali exempli alios sodales accendunt, ut potius principes Moab, hoc est, mundanorum magistrum, quam Christi, & sanctorum discipuli, reputentur.

1. Paral.
4. 22.

*Quid necessarium sit, ut actiones vitae
actiuae, bonae, sint meritoriae,
atque perfectae.*

CAPVT XXIV.

In his operibus vitae actiuae, non sola natura operis consideranda est, ut scilicet, sit ex suo genere alicuius virtutis fructus, sed proprietates etiam inquirenda, quarum causa opus, aut suam naturam pulchram, & perfectam omnino conseruat, aut in aliud mutatum vitiosum fit, & substantiam virtutis amittit. Ut enim opera ista, non vtrumque,

A sed perfectissime ad vitam actiuam pertineant, etiam sibi postulant necessaria. Alterum, ut sint bona, quod adeo necessarium est, ut sine bonitate, vitam actiuam fugiant, & vitam mundanam, aut voluptuosam sectentur. Alterum, ut sint meritoria, & apud Dominum iustum bonorum remuneratorem, aliquo praemio, ac mercede sint digna: Tertium, ut sint omnino perfecta, quae nos, non solum iuxta praescriptum rationis bonos, aut praemio dignos, sed in virtute consummatos faciant, atque perfectos. Erunt bona, si non tantum ex proprio genere, sed etiam ex circumstantiis (ut vocant) ex his scilicet, quae adiacent actibus, moralem bonitatem accipiant. Nam, si aut omnes circumstantiae (quae septem sunt, ut D. Thomae, & Theologis, ac philosophis placuit) aut earum aliqua male sint, ab actione nostra bonitatis decorem surripiunt. Bonum erat sacrificium, quod durante veteri lege Deo offerebatur, quis negat? Sed sacrificium Oziae malum fuit ex defectu primae circumstantiae, nempe ex defectu personae, quia regibus datum est gubernare populum, non tamen more sacerdotum, sacrificia, & hostias manibus propriis offerre. Quare Dominus, ut Oziam ab hoc flagitio compesceret, in ipso templo, eum lepra percussit, & vrbs (narrant Iosepho) tremore contremuit. Bona erat illo tempore pecudum immolatio; sed illorum sacerdotum mala erat, qui post reditum a captiuitate Babylonica Domino animalia maculosa immolabant: quia nimirum deerat secunda circumstantia, quae aut quantitatem, aut qualitatem, aut effectus ex actione nostra prouenientes designat. Et ideo eos Dominus per os Malachiae vehementer increpuit. Si offeratis (inquit) caecum ad immolandum, nonne malum est? & si offeratis claudum, & languidum, nonne malum est?] Bona erat emptio, & venditio rerum, quae in templo deberent offerri, ut quae (ut inquit Augustinus) opus habebant homines in sacrificiis illius temporis. At mala erat emptio, & venditio facta in templo: quia nimirum apta non erat tertia circumstantia loci. Nam templum non ad exercendas nundinas, sed ad orandum consecratum est. Et in huius signum Dominus, cum fecisset flagellum de funiculis, omnes vendentes, & ementes eiecit de templo, onces quoque, & boues, & nummulariorum effudit ares, & mensas subuertit.] Rationi consonum est, necessitati corporis prouidere, & cibos ad depellendam famem comparare; at malum fuit, quod Esau, etiam cum oppido lassus erat, coctionem rufam primogeniturae, ac sacerdotij venditione, quae fuit; quia in quarta circumstantia defecit, nimirum in auxiliis, & instrumentis, quibus ad suam indigentiam depellendam est usus. Neque enim debuit pro esca tam vili suam dilapidare substantiam. Ideoque Paulus eum prophanum appellat, & tantorum bonorum profusionem damnat. Ne quis fornicator (inquit) aut prophanus, ut Esau, qui propter vnam escam vendidit primitiua sua.] Similiter iusta erat defensio regis Asae, qua propulsabat iniuriam sibi illatam Baala rege Israel, sed mala fuit, Dominoque displicuit, quia usus est auxilio regis Syriae. Unde dixit ei Hanani propheta missus a Domino, Quia habuisti fiduciam in rege Syriae, & non in Domino Deo tuo, idcirco equalis Syriae regis exercitus de manu tua. Stultus egisti, & propter hoc ex praesenti tempore aduersum te bella confluent.] Similiter bona est elemosyna, quoniam a morte liberat, & ipsa est, quae purgat peccata, & facit inuenire misericordiam, & vitam aeternam,] mala vero est, si propter ventum inanis glottiae sint Abest enim quinta circumstantia, nempe

D. Thom.
1. 2. q. 7.
art. 1.

2. Paral.
26. 19.

Malach.
1. 8.

August.
1. 1. in
Ioan.

1. 2. 15.

Genes. 25.
30.

Hebr. 12.
16.

2. Paral.
c. 16. 7.

Tobia 12.
9.

debitas